

Downloaded via the EU tax law app / web

Foreløbig udgave

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

1. august 2022 (*)

»Præjudiciel forelæggelse – skatter og afgifter – merværdiafgift (moms) – sjette direktiv 77/388/EØF – artikel 2, stk. 1 – anvendelsesområde – afgiftspligtige transaktioner – artikel 9, stk. 2, litra b) – leveringsstedet for transportydelser – turistture på Mosel-floden – flodbred med status af condominium«

I sag C-294/21,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Cour de cassation (kassationsdomstol, Luxembourg) ved afgørelse af 6. maj 2021, indgået til Domstolen den 10. maj 2021, i sagen

État luxembourgeois,

Administration de l'enregistrement, des domaines et de la TVA

mod

Navitours Sàrl,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Arabadjiev, Domstolens vicepræsident, L. Bay Larsen, som fungerende dommer i Første Afdeling, og dommerne I. Ziemele, P.G. Xuereb og A. Kumin (refererende dommer),

generaladvokat: M. Szpunar,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Navitours Sàrl ved avocat C. Kaufhold,
- den luxembourgske regering ved A. Germeaux og T. Uri, som befuldmægtigede, bistået af avocat F. Kremer,
- den tyske regering ved J. Möller og P.-L. Krüger, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved A. Armenia og V. Uher, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 7. april 2022,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 2, stk. 1, og artikel 9, stk. 2, litra b), i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter – Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT 1977, L 145, s. 1), som ændret ved Rådets direktiv 91/680/EØF af 16. december 1991 (EFT 1991, L 376, s. 1) (herefter »sjette direktiv«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem État luxembourgeois (den luxembourgske stat) og administration de l'enregistrement, des domaines et de la TVA (skatte- og afgiftsmyndighed, Luxembourg) (herefter »den luxembourgske skatte- og afgiftsmyndighed«) på den ene side og Navitours Sàrl på den anden side vedrørende behandlingen i relation til merværdiafgift (moms) af ydelser bestående i bådture for turister, der præsteres af dette selskab på Mosel-floden.

Retsforskrifter

Folkeretten

3 Artikel 1, stk. 1, i traktaten mellem Storhertugdømmet Luxembourg og Forbundsrepublikken Tyskland om fastsættelsen af en fælles grænse mellem de to stater, undertegnet i Luxembourg den 19. december 1984 (herefter »traktaten af 19. december 1984«), har følgende ordlyd:

»Hvor Mosel, Sûre eller Our skaber en grænse i henhold til overenskomsten af 26. juni 1816, udgør de et fælles område, som er underlagt begge kontraherende staters fælles suverænitet.«

4 Traktatens artikel 5, stk. 1, fastsætter:

»De kontraherende stater regulerer spørgsmål vedrørende den ret, der finder anvendelse på det fælles område, som er underlagt fælles suverænitet ved hjælp af en tillægsaftale.«

EU-retten

5 Sjette direktiv blev med virkning fra den 1. januar 2007 ophævet og erstattet af Rådets direktiv 2006/112/EF af 28. november 2006 om det fælles merværdiafgiftssystem (EUT 2006, L 347, s. 1). Henset til tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen er det imidlertid sjette direktiv, der fortsat finder anvendelse på denne sag.

6 I henhold til direktivets artikel 2, stk. 1, blev moms pålagt »[l]evering af goder og tjenesteydelser, som mod vederlag foretages i indlandet af en afgiftspligtig person, der optræder i denne egenskab«.

7 Direktivets artikel 3, stk. 1-3, fastsatte:

»1. I dette direktiv forstås ved

»en medlemsstats område«: et lands indland som defineret for hver enkelt medlemsstat i stk. 2 og 3

[...]

2. Ved anvendelsen af dette direktiv forstås ved »indland«: anvendelsesområdet for Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, således som dette for hver

medlemsstats vedkommende er fastlagt i artikel 227.

3. Følgende nationale områder omfattes ikke af udtrykket »indland«:

– Forbundsrepublikken Tyskland:

øen Helgoland

området Büsingen

[...]«

8 Sjette direktivs artikel 9 bestemte:

»1. Ved leveringsstedet for en tjenesteydelse forstås det sted, hvor den, der yder tjenesten, har etableret enten hjemstedet for sin økonomiske virksomhed eller et fast forretningssted, hvorfra tjenesteydelsen leveres, eller i mangel af et sådant hjemsted eller et sådant fast forretningssted hans bopæl eller hans sædvanlige opholdssted.

2. Dog gælder følgende:

[...]

b) leveringsstedet for transportydelser er det sted, hvor transporten finder sted, idet der tages hensyn til tilbagelagte strækninger

[...]«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

9 Det luxembourgske selskab Navitours tilbyder turistsejladsydelser på den del af Mosel, hvor Forbundsrepublikken Tyskland og Storhertugdømmet Luxembourg i henhold til artikel 1 i traktaten af 19. december 1984 i fællesskab udøver deres suverænitet (herefter »det tysk-luxembourgske condominium«). Som følge af denne status var Navitours' virksomhed i en lang årrække af den luxembourgske skatte- og afgiftsmyndighed blevet anset for ikke at falde ind under momsens anvendelsesområde, hvorfor denne myndighed ikke havde anmodet om betaling af denne afgift på Navitours' salg af billetter til personbefordring.

10 Den 5. august 2015 udstedte skatte- og afgiftsmyndigheden af egen drift afgiftsopgørelser vedrørende Navitours' omsætning i 2004 og 2005, hvorved de transportydelser, som dette selskab havde leveret, blev anset for momspligtige.

11 Disse afgiftsopgørelser udstedt af egen drift fulgte efter en dom afsagt af Cour d'appel (appeldomstol, Luxembourg) den 10. juli 2014 i forbindelse med en retssag mellem Navitours og den nævnte skatte- og afgiftsmyndighed vedrørende den afgiftsmæssige behandling af dette selskabs erhvervelse af et fartøj. Ifølge denne dom kan moms på personbefordringsydelser i det tysk-luxembourgske condominium opkræves enten af Storhertugdømmet Luxembourg eller af Forbundsrepublikken Tyskland. Da de tyske skatte- og afgiftsmyndigheder ikke har foretaget beskatning, er der ingen risiko for dobbeltbeskatning.

12 Da Navitours ikke fik medhold i sin klage over afgiftsopgørelserne af 5. august 2015, anlagde selskabet sag ved tribunal d'arrondissement de Luxembourg (kredsdomstol, Luxembourg) med påstand om annullation.

13 Ved dom af 23. maj 2018 gav denne ret Navitours medhold, idet den fastslog, at for så vidt

som de pågældende transportydelse fandt sted i det tysk-luxembourgiske condominium, kunne både Forbundsrepublikken Tyskland og Storhertugdømmet Luxembourg potentielt opkræve moms, men at den særlige beliggenhed af Navitours' virksomhed krævede indførelse af en mekanisme, som gør det muligt at sikre momsopkrævningen, samtidig med at en dobbelt pålæggelse af afgift undgås. Da der ikke fandtes en sådan mekanisme, var spørgsmålet om en bestemt stats afgiftsmæssige tilknytning til den virksomhed, som Navitours udøver, ikke reguleret, således at den luxembourgiske skatte- og afgiftsmyndighed ikke havde noget grundlag for at pålægge afgift af selskabets omsætning.

14 Efter at den luxembourgiske stat og den luxembourgiske skatte- og afgiftsmyndighed havde iværksat appel til prøvelse af denne dom, stadfæstede Cour d'appel (appeldomstol, Luxembourg) denne dom ved dom af 11. december 2019, som parterne har iværksat kassationsanke til prøvelse af.

15 I kassationsanken har den luxembourgiske stat og den luxembourgiske skatte- og afgiftsmyndighed gjort gældende, at sjette direktiv, og nærmere bestemt artikel 2 heri, finder anvendelse på de pågældende transportydelser.

16 Idet den er i tvivl om fortolkningen af dette direktiv, har Cour de cassation (kassationsdomstol, Luxembourg) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Finder [sjette direktivs] artikel 2, stk. 1, [...] og/eller [dette direktivs] artikel 9, stk. 2, litra b)[...] anvendelse og fører denne/disse bestemmelse(r) til, at ydelser bestående i personbefordring leveret af en tjenesteyder etableret i Luxembourg pålægges moms i Luxembourg, når disse ydelser leveres inden for et condominium, således som dette condominium er defineret i [traktaten af 19. december 1984], som et fælles område under Storhertugdømmet Luxembourg og Forbundsrepublikken Tysklands fælles suverænitet, og med hensyn til hvilket der ikke er nogen aftale mellem de to stater angående opkrævning af moms på transporttjenesteydelser, således som fastsat i [denne traktats] artikel 5, stk. 1, [...]?»

Om det præjudicielle spørgsmål

17 Med sit spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om sjette direktivs artikel 2, stk. 1, og artikel 9, stk. 2, litra b), skal fortolkes således, at en medlemsstat kan pålægge afgift af ydelser bestående i bådture for turister præsteret af en tjenesteyder etableret i denne medlemsstat inden for et område, der i henhold til en international traktat indgået mellem medlemsstaten og en anden medlemsstat udgør et fælles område, som er underlagt disse medlemsstaters fælles suverænitet.

18 Det bemærkes i denne henseende, at i henhold til sjette direktivs artikel 2, stk. 1, pålægges levering af goder og tjenesteydelser, som mod vederlag foretages i indlandet af en afgiftspligtig person, der optræder i denne egenskab, moms.

19 Hvad angår leveringsstedet for en tjenesteydelse bestemmer sjette direktivs artikel 9, stk. 1, at ved dette forstås det sted, hvor den, der yder tjenesten, har etableret enten hjemstedet for sin økonomiske virksomhed eller et fast forretningssted, hvorfra tjenesteydelsen leveres, eller i mangel af et sådant hjemsted eller et sådant fast forretningssted hans bopæl eller hans sædvanlige opholdssted.

20 I henhold til stk. 2, litra b), i denne artikel 9 er leveringsstedet for transportydelser imidlertid det sted, hvor transporten finder sted, idet der tages hensyn til tilbagelagte strækninger.

21 I den foreliggende sag er det ubestridt, at de i hovedsagen omhandlede tjenesteydelser er »tjenesteydelser« som omhandlet i sjette direktivs artikel 2, stk. 1, og at de mod vederlag foretages af en afgiftspligtig person, der optræder i denne egenskab.

22 Den forelæggende ret har imidlertid ud fra den forudsætning, at de i hovedsagen omhandlede ydelser udgør »transportydelser« som omhandlet i sjette direktivs artikel 9, stk. 2, litra b), hvis leveringssted er det tysk-luxembourgiske condominium, udtrykt tvivl om, hvorvidt de transportydelser, der leveres i dette condominium, kan pålægges afgift af Storhertugdømmet Luxembourg, idet det ikke er sikkert, at de kan anses for at være foretaget »i indlandet« som omhandlet i direktivets artikel 2, stk. 1.

23 Det fremgår af de sagsakter, som Domstolen råder over, at de i hovedsagen omhandlede ydelser navnlig består i at arrangere bådture for turister, som slutter på samme sted som det, hvor de er påbegyndt. Under disse omstændigheder skal det i første omgang undersøges, om sådanne ydelser rent faktisk er omfattet af sjette direktivs artikel 9, stk. 2, litra b), som transportydelser.

24 I denne forbindelse bemærkes, at begrebet »transportydelser« i denne bestemmelse ikke er defineret i sjette direktiv.

25 Som det fremgår af fast retspraksis, skal fastlæggelsen af betydningen og rækkevidden af udtryk, som ikke er defineret i EU-retten, ske efter deres normale mening i sædvanlig sprogbrug, idet der tages hensyn til den generelle sammenhæng, hvori de anvendes, og de mål, der forfølges med den lovgivning, som de udgør en del af (dom af 1.10.2020, Entoma, C-526/19, EU:C:2020:769, præmis 29 og den deri nævnte retspraksis).

26 Hvad angår den sædvanlige betydning af udtrykket »transportydelser« i almindelig sprogbrug bemærkes, at dette udtryk omfatter ydelser, der består i at bringe personer eller varer fra et sted til et andet. Dette begreb er tilstrækkeligt bredt til at omfatte ydelser, hvis væsentligste element består i at flytte personer over ikke ubetydelige afstande, selv om denne ydelse begynder og afsluttes på samme sted, og formålet med ydelsen er af turistmæssig art.

27 En sådan fortolkning støttes af det formål, der forfølges med sjette direktivs artikel 9, stk. 2, litra b).

28 Ifølge Domstolens praksis er formålet med sjette direktivs artikel 9, stk. 1 og 2, dels at undgå kompetencekonflikter, der kan medføre dobbelt afgiftsbelastning, dels at sikre, at alle afgiftspligtige transaktioner pålægges afgift (dom af 8.5.2019, Geelen, C-568/17, EU:C:2019:388, præmis 23 og den deri nævnte retspraksis).

29 Hvad nærmere angår sjette direktivs artikel 9, stk. 2, litra b), har Domstolen fastslået, at reglen i denne bestemmelse er nødvendig, fordi en transportydelse efter sin art er en særlig tjenesteydelse, der kan udføres på flere medlemsstaters områder, og nødvendiggør således anvendelsen af et andet kriterium, som i det væsentlige muliggør en afgrænsning af de forskellige medlemsstaters kompetence til at opkræve afgift. Denne regel om transportydelsers specielle stedlige tilknytning har således til formål at sikre, at hver medlemsstat pålægger transportydelser moms af den del af transporten, der har fundet sted inden for dens nationale område (dom af 6.11.1997, Reisebüro Binder, C-116/96, EU:C:1997:520, præmis 13 og 14).

30 Disse betragtninger gælder ligeledes, når en ydelse, hvis væsentligste element består i at flytte personer, begynder og slutter på det samme sted, og formålet med ydelsen er af turistmæssig art.

31 Den fortolkning, der er redegjort for i nærværende doms præmis 26, ændres i øvrigt ikke af den omstændighed, at Domstolen i dom af 1. oktober 2015, Trijber og Harmsen (C-340/14 og C-341/14, EU:C:2015:641), fastslog, at en virksomhed, som består i mod betaling at levere en tjenesteydelse i form af håndtering af passagerer på en båd med henblik på at give dem en rundtur af byen til vands i arrangementsøjemed, ikke udgør en fra direktivets anvendelsesområde udelukket tjenesteydelse på »transportområdet« som omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra d), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/123/EF af 12. december 2006 om tjenesteydelser i det indre marked (EUT 2006, L 376, s. 36).

32 Det er i denne forbindelse tilstrækkeligt at bemærke, således som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 21-23 i forslaget til afgørelse, at henset til de forskellige formål med sjette direktivs artikel 9, stk. 2, litra b), på den ene side, og artikel 2, stk. 2, litra d), i direktiv 2006/123 på den anden side, er begreberne »transportydelser« som omhandlet i den første af disse bestemmelser og »tjenesteydelser på transportområdet« i den anden af disse bestemmelser, ikke sammenfaldende. Det kan således ikke antages, at ydelser, der ikke er omfattet af det sidstnævnte begreb, nødvendigvis er udelukket fra rækkevidden af det førstnævnte begreb.

33 Ydelser som de i hovedsagen omhandlede, der navnlig består i at arrangere bådture for turister, som slutter på samme sted som det, hvor de er påbegyndt, er derfor omfattet af sjette direktivs artikel 9, stk. 2, litra b), som transportydelser.

34 Eftersom leveringsstedet for transportydelser, således som anført i nærværende doms præmis 20, i henhold til sjette direktivs artikel 9, stk. 2, litra b), er det sted, hvor transporten finder sted, idet der tages hensyn til tilbagelagte strækninger, må det følgelig fastslås, at leveringsstedet for de i hovedsagen omhandlede ydelser er det tysk-luxembourgiske condominium.

35 Det skal dernæst afgøres, om de transportydelser, der leveres i dette condominium, mod vederlag og af en afgiftspligtig person, der optræder i denne egenskab, er momspligtige, fordi de foretages »i indlandet« som omhandlet i sjette direktivs artikel 2, stk. 1.

36 Udtrykket »indland« er defineret i sjette direktivs artikel 3, stk. 2, og svarer til »anvendelsesområdet for [EØF-traktaten], således som dette for hver medlemsstats vedkommende er fastlagt i artikel 227«. Desuden opregner artikel 3, stk. 3, de nationale områder, der ikke omfattes af »indland«.

37 I denne henseende bemærkes for det første, at artikel 299 EF, som afløste EØF-traktatens artikel 227, stk. 1, bestemmer, at traktaten bl.a. gælder for Forbundsrepublikken Tyskland og Storhertugdømmet Luxembourg. Stk. 2-6, i denne artikel 299 EF fastsætter visse særregler og undtagelser, som imidlertid ikke vedrører disse to medlemsstater. For det andet nævner sjette direktivs artikel 3, stk. 3, ikke det tysk-luxembourgiske condominium blandt de nationale områder, der ikke omfattes af »indland«.

38 For så vidt som Domstolen i denne sammenhæng desuden har fastslået, at ordningen ifølge sjette direktiv obligatorisk og ufravigeligt skal anvendes på medlemsstaternes nationale område i dets helhed, og at det tilkommer hver enkelt medlemsstat at fastsætte udstrækningen af og grænserne for sit område i overensstemmelse med folkerettens regler (dom af 29.3.2007, Aktiebolaget NN, C-111/05, EU:C:2007:195, præmis 54 og 55 og den deri nævnte retspraksis), bemærkes endvidere, at den tyske og den luxembourgiske regering begge i deres indlæg har gjort gældende, at både for Forbundsrepublikken og for Storhertugdømmet Luxembourg er det tysk-luxembourgiske condominium beliggende »i indlandet« som omhandlet i sjette direktivs artikel 2, stk. 1, og artikel 3, stk. 2.

39 Under disse omstændigheder leveres de transportydelser, der udføres i det tysk-luxembourgiske condominium mod vederlag og af en afgiftspligtig person, der optræder i denne egenskab, »i indlandet« som omhandlet i sjette direktivs artikel 2, stk. 1, og er derfor momspligtige.

40 Henset til, at et condominium som det i hovedsagen omhandlede har status som fælles område, som er underlagt begge medlemsstaters fælles suverænitet, og idet sjette direktiv ikke indeholder nogen specifik angivelse af de nærmere regler for afgiftsbeskatning af ydelser, hvis leveringssted er et sådant condominium, kan disse ydelser i princippet pålægges afgift af hver af disse to medlemsstater.

41 Når dette er sagt, og således som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 68 og 69 i forslaget til afgørelse, og som Domstolen allerede har fastslået, er en dobbelt afgiftsopkrævning i strid med princippet om afgiftsneutralitet, der danner grundlaget for det fælles momssystem (jf. i denne retning dom af 11.9.2003, *Cookies World*, C-155/01, EU:C:2003:449, præmis 60, og af 23.11.2017, *CHEZ Elektro Bulgaria og FrontEx International*, C-427/16 og C-428/16, EU:C:2017:890, præmis 66 og den deri nævnte retspraksis). Pålæggelse af afgift af ydelser præsteret i et sådant condominium af en af de medlemsstater, der deler suveræniteten over dette område, har således til følge, at den anden medlemsstat forhindres i selv at pålægge afgift af disse ydelser. Dette berører ikke medlemsstaternes mulighed for på anden måde at regulere pålæggelse af afgift af ydelser leveret i dette condominium ved en overenskomst som den, der i det foreliggende tilfælde er fastsat ved artikel 5, stk. 1, i traktaten af 19. december 1984, forudsat at det forhindres, at der ikke opkræves afgift af alle afgiftspligtige transaktioner, eller at der sker en dobbelt afgiftspåligning.

42 Den tyske regering har imidlertid gjort gældende, at de almindelige folkeretlige principper, som ifølge denne regering begrænser den ensidige udøvelse af suverænitet inden for et condominium som det tysk-luxembourgiske condominium og er betinget af den anden involverede stats samtykke, skal overholdes ved anvendelsen og fortolkningen af sjette direktiv. Storhertugdømmet Luxembourgs og Forbundsrepublikken Tysklands udøvelse af deres kompetence med hensyn til moms på det område, der er omfattet af fælles suverænitet, er således umulig uden en tillægsaftale indgået på grundlag af artikel 5 i traktaten af 19. december 1984. Ifølge den tyske regering er dette direktiv desuden ikke til hinder for, at de berørte medlemsstater i overensstemmelse med disse principper midlertidigt giver afkald på opkrævning af afgift.

43 Det bemærkes i denne henseende, at der principielt skal opkræves moms af alle ydelser, der udføres mod vederlag af en afgiftspligtig person, idet fravigelser af dette almindelige princip skal fortolkes strengt (jf. i denne retning dom af 21.10.2021, *Dubrovin & Tröger – Aquatics*, C-373/19, EU:C:2021:873, præmis 22 og den deri nævnte retspraksis). Hver medlemsstat har pligt til at vedtage alle de love og administrative foranstaltninger, som er egnede til at sikre, at den moms, som skyldes på dets områder, opkræves i sin helhed (dom af 21.11.2018, *Fontana*, C-648/16, EU:C:2018:932, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis).

44 Såfremt den tyske regerings argumentation, som er gengivet i nærværende doms præmis 42, blev accepteret, ville det indebære, at medlemsstaterne fik mulighed for at etablere et område, hvor de ydelser, der leveres dér, undgår enhver pålæggelse af moms, selv om de pågældende medlemsstater anser dette område for at befinde sig »i indlandet« som omhandlet i de EU-retlige momsregler, og dette område ikke er underlagt nogen fravigelse.

45 At acceptere denne argumentation ville ligeledes føre til en tilsidesættelse af princippet om afgiftsneutralitet, som kræver, at erhvervsdrivende, som udfører de samme transaktioner, ikke må behandles forskelligt med hensyn til opkrævning af moms (dom af 16.3.2017, *Identi*, C-493/15,

EU:C:2017:219, præmis 18 og den deri nævnte retspraksis), eftersom momsens ikke ville blive opkrævet af ydelser som de i hovedsagen omhandlede, mens de samme ydelser, der i øvrigt leveres af andre erhvervsdrivende, ville være momspligtige.

46 Det forhold, at der i den foreliggende sag ikke findes en overenskomst om opkrævning af moms mellem Forbundsrepublikken Tyskland og Storhertugdømmet Luxembourg for så vidt angår det tysk-luxembourgiske condominium, kan derfor ikke være til hinder for pålæggelse af afgift af de ydelser, der er leveret inden for dette condominium.

47 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det præjudicielle spørgsmål besvares med, at sjette direktivs artikel 2, stk. 1, og artikel 9, stk. 2, litra b), skal fortolkes således, at en medlemsstat kan pålægge ydelser bestående i bådture for turister præsteret af en tjenesteyder etableret i denne medlemsstat inden for et område, der i henhold til en international traktat indgået mellem medlemsstaten og en anden medlemsstat udgør et fælles område, som er underlagt disse to medlemsstaters fælles suverænitet, og som ikke er underlagt nogen EU-retlig fravigelse, afgift, for så vidt som disse ydelser ikke allerede er blevet pålagt afgift af denne anden medlemsstat. Den ene af medlemsstaternes opkrævning af afgift af disse ydelser forhindrer den anden medlemsstat i selv at pålægge dem afgift, uden at dette berører medlemsstaternes mulighed for på anden måde at regulere beskattningen af ydelser leveret inden for dette område, bl.a. ved en overenskomst, forudsat at det forhindres, at der ikke opkræves afgift af alle afgiftspligtige transaktioner, eller at der sker en dobbelt afgiftspåligning.

Sagsomkostninger

48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 2, stk. 1, og artikel 9, stk. 2, litra b), i Rådets sjette direktiv 77/388/EØF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter – Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag, som ændret ved Rådets direktiv 91/680/EØF af 16. december 1991,

skal fortolkes således, at

en medlemsstat kan pålægge ydelser bestående i bådture for turister præsteret af en tjenesteyder etableret i denne medlemsstat inden for et område, der i henhold til en international traktat indgået mellem medlemsstaten og en anden medlemsstat udgør et fælles område, som er underlagt disse to medlemsstaters fælles suverænitet, og som ikke er underlagt nogen EU-retlig fravigelse, afgift, for så vidt som disse ydelser ikke allerede er blevet pålagt afgift af denne anden medlemsstat. Den ene af medlemsstaternes opkrævning af afgift af disse ydelser forhindrer den anden medlemsstat i selv at pålægge dem afgift, uden at dette berører medlemsstaternes mulighed for på anden måde at regulere afgiftsbelastningen af ydelser leveret inden for dette område, bl.a. ved en overenskomst, forudsat at det forhindres, at der ikke opkræves afgift af alle afgiftspligtige transaktioner, eller at der sker en dobbelt afgiftspåligning.

Underskrifter

* Processprog: fransk.